

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 17 (180) ВЕРЕСЕНЬ

2009

2009 вересень № 17 (180)

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ЧАСТИНА II

За матеріалами

*IV Міжнародної науково-практичної конференції
«Ціннісні пріоритети освіти XXI століття:
європейський вектор розвитку вищої школи»*

Заснований у лютому 1997 року (27)

Свідоцтво про реєстрацію:

серія КВ № 14441-3412ПР,

видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку

наукових фахових видань України

(педагогічні науки)

Постанова президії ВАК України від 24.09.09 №1-05/4

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради

Луганського національного університету

імені Тараса Шевченка

(протокол № 1 від 31 серпня 2009 року)

Виходить 2 рази на місяць

Засновник і видавець –
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор – доктор педагогічних наук, професор **Курило В. С.**

Заступники головного редактора –

доктор педагогічних наук, професор **Харченко С. Я.,**

доктор педагогічних наук, професор **Савченко С. В.**

Випускаючі редактори –

доктор історичних наук, професор **Бур'ян М. С.,**

доктор медичних наук, професор **Виноградов А. О.,**

доктор філологічних наук, професор **Галич О. А.,**

доктор педагогічних наук, професор **Горошкіна О. М.,**

доктор сільськогосподарських наук, професор **Конопля М. І.,**

доктор філологічних наук, професор **Синельникова Л. М.,**

доктор філологічних наук, професор **Ужченко В. Д.**

Редакційна колегія серії “Педагогічні науки”:

доктор педагогічних наук, професор **Ваховський Л. Ц.,**

доктор педагогічних наук, професор **Гавриш Н. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Докучаєва В. В.,**

доктор педагогічних наук, професор **Максименко Г. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Ротерс Т. Т.,**

доктор педагогічних наук, професор **Хриков Є. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Чернуха Н. М.,**

доктор педагогічних наук, професор **Чиж О. Н.**

**Редакційні вимоги
до технічного оформлення статей**

Редколегія “Вісника” приймає статті обсягом 4 – 5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку. Статті подаються надрукованими на папері в одному примірнику з додатком диска. Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А-4; усі поля (верхнє, нижнє, правє й лівє) — 3,8 см ; верхній колонтитул — 1,25 см , нижній — 3,2 см .

У верхньому колонтитулі зазначається: Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка № ** (***) , 2009.

Статті у «Віснику» повинні бути розміщені за рубриками.

Інформація про УДК розташовується у верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний). Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1,5 см (відступ першого рядка), шрифт жирний. Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладається за планом: постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але графічно виділяти їх не треба.

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати. Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга — номер сторінки, наприклад: [1, с. 21] або [1, с. 21; 2, с. 13–14]. Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова „Література” або після слів „Література і примітки” (без двокрапки) у порядку цитування й оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем; ім'я автора праці (або перше слово її назви) виділяється жирним шрифтом.

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 3 – 4 рядків українською, російською та англійською мовами із зазначенням прізвища, ім'я та по-батькові автора, назви статті та ключовими словами (3 – 5 термінів).

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора).

На окремому аркуші подається довідка про автора: (прізвище, ім'я, по батькові; місце роботи, посада, звання, учений ступінь; адреса навчального закладу, кафедри; домашня адреса; номери телефонів (службовий, домашній, мобільний).

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

1. **Караман О. Л.** Проблема періодизації історичного розвитку вітчизняної та зарубіжної пенітенціарних систем як джерельної бази дослідження генезису соціально-педагогічної роботи з неповнолітніми засудженими..... 6
2. **Кутнякова І. С.** Історико-педагогічний аспект дослідження процесу підготовки старшокласників до сімейного життя у вітчизняній педагогічній теорії..... 16
3. **Мальцева О. І.** Проблеми шкільного та сімейного виховання у вітчизняній громадській думці (XIX століття)... 21
4. **Пімшина Г. В.** Історико-педагогічний аналіз соціальної адаптації дітей-сиріт з розумовою відсталістю..... 26
5. **Хархан Г. Д.** Виховання сім'янина в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського..... 34
6. **Харченко Л. П.** Розвиток соціально-педагогічної етики в теорії та практиці видатних педагогів 17 – 18 ст..... 41

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

7. **Акіншева І. П.** Особливості розвитку гувернерства на сучасному етапі..... 52
8. **Белецька І. В.** Ціннісні орієнтації у сфері дозвілля сучасної молоді..... 58
9. **Гаміна Т. С.** Деформація цінностних орієнтиров підлітків в неформальних об'єднаннях..... 69
10. **Ємцева Е. Г.** Соціально-педагогічні та психологічні складові трудової соціалізації старшокласників..... 77
11. **Крандієвський О. О.** Формування емоційно-вольової сфери в підлітковому віці..... 84
12. **Краснова Н. П.** Особливості соціально-педагогічної взаємодії студентів та викладача вуза..... 90
13. **Кратинова В. А.** Мастерство професійного об'єднання соціального працівника..... 103
14. **Литвинова Н. А.** Основні чинники поширення вживання наркотичних речовин підлітками групи ризику..... 110
15. **Павлюк Н. В.** Роль сім'ї в соціалізації дітей з особливими освітніми потребами..... 115
16. **Пігіда В. М.** Зовнішня трудова міграція населення як фактор загострення проблеми соціального сирітства..... 121
17. **Ропасєва Г. О.** Громадська соціалізація молоді як соціально-педагогічний процес..... 126

18.	Рубан Т. В. Причини, форми та наслідки сексуального насильства дітей у сім'ї.....	131
19.	Тунтуєва С. В. Статичні характеристики соціально-психологічного портрету жінок, постраждалих від насильства в сім'ї.....	136
20.	Филиппов Ю. Н. Трудовая социализация студентов как процесс подготовки к трудовой деятельности.....	141
21.	Шабасєва Н. С. Зміст позанавчальної діяльності студентів коледжу як умова їхньої позитивної гендерної соціалізації.....	147

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

22.	Архипова С. П., Майборода Г. Я. Технології проектування у діяльності соціального педагога.....	156
23.	Афанасьєва В. В. Система профілактики девіантної поведінки підлітків у діяльності загальноосвітньої школи.....	167
24.	Доннік М. С. Методи формування життєвої компетентності вихованців соціального гуртожитку.....	175
25.	Золотова Г. Д. Упровадження соціального проекту в умовах територіальної громади як один з орієнтирів сучасної профілактичної роботи.....	180
26.	Ігнатенко К. В. Підвищення кваліфікації прийомних батьків, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.....	186
27.	Маркова Н. В. Модель діяльності соціального педагога з формування гендерної культури старшокласників.....	193
28.	Мурашкевич О. А. Профілактика вживання психоактивних речовин підлітками в контексті формування здорового способу життя.....	201
29.	Нечитайло В. В. Соціально-педагогічна діяльність школи з пропедевтики негативних впливів на соціалізацію учнів підліткового віку.....	207
30.	Островська Н. О. Соціально-просвітницька робота з формування усвідомленого батьківства в діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.....	215
31.	Песоцкая О. П. Современные подходы к профилактике аддиктивного поведения школьников.....	221
32.	Стрельцова В. Ю. Соціальна проба як чинник соціальної адаптації студентів творчих спеціальностей.....	228
33.	Шевченко О. П. Методика проведення формувального експерименту щодо перевірки ефективності педагогічних умов використання кейс-методу в процесі вивчення гуманітарних дисциплін.....	236

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

34.	Делянченко В. М. Рівень толерантності особистості майбутнього соціального педагога в умовах функціонування українського суспільства.....	243
35.	Кальченко Л. В. Підготовка фахівців соціально-педагогічної сфери до превентивного виховання дітей групи соціального ризику.....	251
36.	Ларіонова Н. Б. Взаємодія вищого навчального закладу і соціальних служб як фактор оптимізації практичної підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників.....	262
37.	Луганцева О. Г. Ціль та зміст професійної підготовки соціальних педагогів до роботи із сім'єю.....	267
38.	Харченко Л. Г. Проблема формування гендерної чутливості в професійній підготовці соціальних працівників.....	278
39.	Юрків Я. І. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з розумово відсталими дітьми та їхніми сім'ями.....	287

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

40.	Жевакіна Н. В., Семенов М. А. Розвиток дистанційного навчання на Україні.....	293
41.	Дроздов Д. В. Поняття професійних якостей майбутніх тренерів як предмет наукових досліджень.....	302
42.	Загной Т. В. Особливості мотивації навчальної діяльності студентів-спортсменів у педагогічних університетах.....	307
	Відомості про автора	313

Ключевые слова: воспитание, превентивная педагогика, превентивное воспитание, социально-педагогическая профилактика, профессиональная готовность, превентивно-педагогическая компетентность, профессионализм.

Kalchenko L. V. The Preparation of Specialists in Socio-Pedagogical Sphere to Preventive Education of Children, who are in the Group of Social Risk

In this article the socio-pedagogical aspect of preventive education of children, who are in the group of social risk, is presented. Its subject, aim, problems, main principles of preventive education system construction, as the main constituent of preventive pedagogy are defined; forms and methods of preventive activity are provided; the basic practical reference points of professional training of social workers and social teachers to preventive education of children, who are in the social group of risk, are defined; the essence, components and the specifics of pedagogical creativity in preventive activity are emphasized.

Key words: education, preventive pedagogy, preventive education, socio-pedagogical preventive measures, professional readiness, preventive and pedagogical competence, professionalism.

УДК 378.091.12:36-051

Ларіонова Н. Б.

**ВЗАЄМОДІЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
І СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ,
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Специфіка спеціальностей “Соціальна робота” і “Соціальна педагогіка” вимагає особливо ґрунтовної практичної підготовки. Цілісний аналіз її ролі у становленні майбутніх фахівців зазначених спеціальностей здійснено в працях М. Доуел, С. Шадлоу, Ш. Рамон, Р. Саррі, Б. Шапіро, Л. Сайсен, М. Бадінські, Д. Шелдон. Висвітлення відмінностей підходів теоретиків і практиків здійснено П. Парслоє і А. Твелветрес.

Проблеми неперервної практичної підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників у вищій школі Росії та України знайшли відображення у дослідженнях Ю. Галагузової, Г. Сорвачової і Г. Штинової, Р. Куличенко, Л. Міщик, Н. Заверіко та ін..

Але на теоретичному рівні існуючі наукові дослідження не вичерпують усіх питань щодо основ підготовки спеціалістів нової генерації, особливо це стосується такої ланки як навчальна практика. На

практичному соціальні служби використовуються у якості баз організації навчально-професійної діяльності студентів, але недостатньо реалізують свій потенціал у якості суб'єктів практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів, соціальних працівників через відсутність теоретично обґрунтованої системи взаємодії з ними навчальних закладів.

Мета даної статті – теоретичне обґрунтування змісту взаємодії вищого навчального закладу з соціальними службами як фактору оптимізації практичної підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників.

Розглядаючи практичну підготовку студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка», «Соціальна робота» як неперервний процес, вітчизняні дослідники, зокрема Поліщук В. виділяють у якості його базового компоненту «систему різноманітних видів практик, що проводяться протягом всього періоду навчання студентів за наскрізною програмою, з поступовим ускладненням завдань, змісту, форм і методів її проведення» [1, с. 215].

Практика у професійній соціалізації майбутніх соціальних педагогів, соціальних працівників об'єднує зусилля двох інститутів соціалізації – навчального закладу й соціальної служби, що виступає у якості бази практики, через яких на соціалізацію індивіда впливають інститут освіти й інститут соціальної роботи, що безумовно збагачує професійну соціалізацію студентів. Існуючі при цьому розбіжності вимог і механізмів впливу на розвиток індивіда при правильному їх використанні створюють протиріччя як діалектичну основу для розвитку суб'єкта навчально-професійної діяльності.

Головна відмінність практики від інших форм навчальної, у тому числі й навчально-професійної, діяльності майбутніх соціальних педагогів та працівників – це реалізація в реальних умовах професійної діяльності. Відрізняється практика й змістом діяльності як такої: у практиці, як навчально-професійній формі, студент здійснює дії й учинки, що відповідають нормам власне-професійних і соціальних відносин фахівців, які вступають (у процесі колективно-розподільної праці) у міжособистісні взаємодії й спілкування. Саме завдяки практиці у силу зазначених вище особливостей засвоєні в навчанні знання, уміння, навички виступають уже не як предмет навчальної діяльності, а як засіб діяльності професійної.

Узагальнення психолого-педагогічної літератури дозволяє виділити у професійному становленні особистості як системному процесі такий аспект як професійна соціалізація-професійна індивідуалізація. Таке виділення цілком логічне, бо професія є по суті нормативно зафіксованою соціальною роллю, яка має певний статус і престижність.

З точки зору К. Альбуханової-Славської механізми соціалізації-індивідуалізації розкриваються через аналіз рішення суб'єктом соціальних задач, які до нього пред'являються, при цьому соціальна задача трактується як «форма специфічного включення індивіда у

дійсність, це форма організації, обмеження й одночасно актуалізації його активності...Задача є формою включення особистості у соціальну діяльність. З одного боку, зміст задачі включає соціально-типові умови й вимоги суспільно необхідної діяльності, адресовані саме особистості, з іншого особистість так чи інакше ставиться до задачі, й саме це ставлення визначає засіб включення у рішення задачі, а далі й засіб здійснення й регуляції» [2, с.186–187].

Регулюючий вплив професійної соціалізації на процес становлення професіонала проявляється, по-перше, через пред'явлення системи вимог до людини як реального чи потенційного учасника суспільного виробництва й, по-друге через стимулювання активності особистості у напрямку максимальної відповідності цим вимогам. У власне навчальній діяльності до студента доводиться певна професіограма як «зведення знань про професію й про систему вимог, що пред'являються до людини тієї чи іншої спеціальності, професії чи їхньої групи» [3, с. 36–37]. Практика конкретизує ці знання, поглиблює та розширює їх, а головне – персоніфікує завдяки безпосередній участі у професійній діяльності, примірюванню існуючих еталонних вимог до себе як до майбутнього спеціаліста.

Опосередкування еталонних вимог через систему вимог реальних, що пред'являються до студента під час практики з боку академічних керівників, керівництва й спеціалістів установи, де проходить практика, клієнтів сприяє засвоєнню соціальних системних якостей професіонала, до яких слід віднести систему цінностей, установок, потреб, бажань, переконань, характерних для даної професійної спільноти і які є основою для формування індивідуальних системних якостей конкретного представника цієї спільноти.

Вочевидь, що соціалізація як форма соціального регулювання, супроводження становлення професіонала, має суттєвий вплив на цей процес. Однак цей вплив залежить від ступеню прийняття індивідом професіоналізації як задачі, розуміння її ролі, наявності в індивіда певних якостей. Тут ми маємо справу з професійною індивідуалізацією, яку можна визначити як «прямий або опосередкований (регуляторний) вплив індивідуальності особистості на процес її професіоналізації, а також формування видів активності» й основними феноменами якої є індивідуальний спосіб і індивідуальний стиль діяльності й професіоналізації у цілому [3, с. 38].

Практика актуалізує механізми соціального порівняння й рефлексії й тим самим створює умови для виявлення й адекватного розуміння своєї індивідуальності майбутніми спеціалістами, а за умови ефективного педагогічного впливу – усвідомленого й цілеспрямованого використання у побудові індивідуальної освітньої й професійної траєкторії розвитку особистості.

Виділені нами переваги практики як навчально-професійної діяльності можуть бути актуалізовані й максимально використані тільки

у взаємодії навчального закладу та соціальних служб. Якщо розглядати взаємодію як одну з загальних форм взаємозв'язку між предметами, явищами та суб'єктами, суть якої полягає в зворотному діянні одного предмета, явища чи суб'єкта на іншого [4, с. 64], то слід визначити зміст діянь навчального закладу та соціальних служб по відношенню один до одного.

Навчальний заклад в системі професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів, соціальних працівників виступає колективним суб'єктом педагогічного впливу, який при цьому орієнтується на соціальне замовлення щодо змісту цих професій, на світові надбання сучасної соціальної педагогіки, соціальної роботи в теорії й практиці, у тому числі й у підготовці спеціалістів. При цьому, враховуючи практико-орієнтований характер професій, без взаємодії з соціальними службами навчальний заклад не в змозі забезпечити практичну підготовку студентів і навіть вчасно діагностувати якість їх професійної підготовки в цілому.

Соціальні служби здійснюють саме практичну діяльність, але, враховуючи їх сучасний стан (перебування в стадії формування інфраструктури соціальних і соціально-педагогічних служб і закладів, відсутність у переважній більшості кадрового складу відповідної професійної підготовки), не готові виступати в якості суб'єкту педагогічного впливу на практикантів і навіть в якості суб'єкту такого професійного впливу, який відповідає сучасним вимогам до професій.

Таким чином, взаємодія навчального закладу й соціальних служб, повинна передбачати, перш за все: З боку навчального закладу:

- доведення до соціальних служб освітніх стандартів підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників у вищому навчальному закладі, професійно важливих особистісних якостей, етичних вимог до професії;

- допомога у формуванні психологічної та організаційно-методичної готовності соціального закладу до проведення практики (переважно через роз'яснення особливого місця практики у професійному становленні майбутніх спеціалістів, доведення цілей, завдань, змісту, критеріїв оцінювання практики, рівня загальної теоретичної та практичної підготовленості студентів до даного виду практики);

- організація спеціальної підготовки з числа спеціалістів соціальної служби супервізорів для роботи з студентами-практикантами;

- пропозиції перспективної співпраці з соціальною службою, які б включали організацію освітньої, методичної, наукової, волонтерської допомоги в удосконаленні роботи служби.

З боку соціальної служби:

- участь в експертній оцінці навчально-методичного забезпечення практики, запропонованого навчальним закладом, підготовка власних додаткових програм, виходячи з специфіки роботи соціальної служби;

- забезпечення безпосередньої участі студентів під керівництвом супервізора у вирішенні соціальних, соціально-педагогічних ситуацій, проблем, наданні професійної допомоги тощо;
- спостереження за практикантами, тобто за своїми потенційними працівниками в реальних умовах виконання ними професійних функцій безпосередньо на робочому місці, оцінка якості підготовки, що є основою для вчасної реакції з боку навчального закладу;
- здійснення оцінки ресурсів і можливостей соціальної служби щодо забезпечення певного виду практики, попередження навчального закладу щодо своїх ускладнень і обмежень, запит по допомогу;
- участь у здійсненні науково-дослідницької, аналітично-пошукової діяльності в контексті специфіки роботи соціальної служби.

Література

- 1. Поліщук В. А.** Теорія і методика професійної підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти : монографія / В. А. Поліщук / За ред. Н. Г. Ничкало. – Тернопіль : ТНПУ, 2006. – 424 с.
- 2. Альбуханова-Славская К. А.** Диалектика человеческой жизни / К. А. Альбуханова-Славская. – М. : Высшая школа, 1977. – 214 с.
- 3. Поваренков Ю. П.** Психологическое содержание профессионального становления человека / Ю. П. Поваренков. – М. : Изд-во УРАО, 2002. – 160 с.
- 4. Філософський словник** / За ред. В. І. Шникарука. – 2-ге вид., перерб. і доп. – К. : Голов. ред. УРЕ, 1986. – 800 с.

Ларіонова Н. Б. Взаємодія вищого навчального закладу і соціальних служб як фактор оптимізації практичної підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників

У статті теоретично обґрунтований зміст взаємодії вищого навчального закладу з соціальними службами як фактору оптимізації практичної підготовки соціальних педагогів, соціальних працівників.

Ключові слова: практична підготовка, практика, взаємодія, фактор, оптимізація

Ларионова Н. Б. Взаимодействие высшего учебного учреждения и социальных служб как фактор оптимизации практической подготовки социальных педагогов, социальных работников

В статье теоретически обосновано содержание взаимодействия высшего учебного заведения с социальными службами как фактора оптимизации практической подготовки социальных педагогов, социальных работников.

Ключевые слова: практическая подготовка, практика, взаимодействие, фактор, оптимизация.

Larionova N. B. Co-operation of higher educational establishment and social services as factor of optimization of practical preparation of social teachers social workers

In the article in theory ground maintenance of co-operation of higher educational establishment with social services as the factor of optimization of practical preparation of social teachers social workers.

Key words: practical preparation, practice, co-operation, factor, optimization

УДК 378.091.12:36-051

Луганцева О. Г.

**ЦІЛЬ ТА ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ ІЗ СІМ'ЄЮ**

Перспектива інтеграції до європейського співтовариства серед іншого вимагає від нашої держави своєчасного вирішення хронічних та гострих соціальних проблем, підвищення рівня життя населення країни, забезпечення умов для повноцінної життєдіяльності й розвитку особистості кожного громадянина, тобто зміцнення підґрунтя та вдосконалення механізмів упровадження соціальної політики, реалізаторами якої на індивідуальному рівні є соціальний педагог, соціальний працівник. Якість надання соціально-педагогічних послуг безпосередньо залежить від професіоналізму спеціаліста, від рівня його професійної підготовки.

Серед напрямів соціально-педагогічної діяльності і, відповідно, професійної підготовки до неї, найактуальнішим на сьогодні залишається напрям роботи із сім'єю. Трансформаційні процеси, що відбуваються в сучасній сім'ї, обтяжені кризовими явищами, загрожують поширенням таких негативних наслідків, як загальна дисфункційність сім'ї, зниження її виховного потенціалу, послаблення соціалізуючої ролі. За цих умов особливого значення набуває проблема підвищення ефективності підготовки кадрів, здатних на високому професійному рівні здійснювати соціально-педагогічну допомогу та підтримку сімей різних типів.

Науковим базисом професійної підготовки спеціаліста будь-якої сфери діяльності сьогодні виступають загальні теоретико-методологічні та методичні аспекти вищої професійної освіти, представлені в роботах А. Алексюка, С. Архангельського, В. Беспалька, А. Вербицького, В. Вергасова, С. Вітвицької, О. Глузмана, М. Громкової, М. Дьяченка, О. Дубасенюк, В. Загвязинського, Е. Зеєра, І. Зимньої, І. Зязюна, В. Кагана, Л. Кандибовича, В. Козакова, А. Коржуєва, Н. Кузьміної, В. Ляудис, В. Попкова, Н. Посталюк, І. Сиченікова, В. Сластьоніна,

Наукове видання

ВІСНИК
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка
(педагогічні науки)

Відповідальні за випуск:
к. п. н., доц. **Караман О. Л.**,
асист. **Юрків Я. І.**

Здано до склад. 31.07.2009 р. Підп. до друку 31.08.2009 р. Формат 60x84 1/8.
Папір офсет. Гарнітура Times New Roman. Друк ризографічний.
Ум. друк. арк. 36,85. Наклад 200 прим. Зам. № 99.

Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. Тел./факс: (0642) 58-03-20
e-mail: mail@luguniv.edu.ua